

DR. FLASH

CILJ JE POSTIGNUT Uspješna robotska neurorehabilitacija u Specijalnoj bolnici Arithera

piše Suzana Ciboci

Nakon tri mjeseca intenzivne, svakodnevne, višesatne robotske neurorehabilitacije 41-godišnja Gabrijela Paležnica iz Slavonskog Broda pola godine nakon moždanog udara više nije ovisna o tudioj pomoći. Sigurno i samostalno hoda, djelomično su joj se vratili pokreti u ruci i šaci, a napredovao je i govor. Cilj rehabilitacije je postignut - samostalno izvođenje svakodnevnih aktivnosti.

Prije šest mjeseci ova je mlada žena, nastavnica biologije, jedne nedjelje iza ruke, pred božićne blagdane, doživjela moždani udar u kupaonici. Oduzeo joj je pokret, hod, govor, desnu ruku... Nakon hitne intenzivne pomoći u bolnici u Slavonskom Brodu i rehabilitacije u Lječilištu Lipik, najveći pomak donijela je robotska neurorehabilitacija koju je osvojila kao dar Specijalne bolnice Arithera i zdravstvenog mjeseca Doktor u kući, u povodu njihova 20-godišnjeg djelovanja i izlaženja.

JAKO DOBRI REZULTATI Neurorehabilitacija robotikom i senzorno te računalno potpomognutim uredajima u Hrvatskoj nije dio standardnog oporavka neuroloških pacijenata, iako pokazuje kako dobre rezultate jer potiče neuroplastičnost mozga, odnosno formiranje novih veza neurona, čime oni ponovno uspostavljaju pokret i vraćaju se funkcije izgubljene nakon moždanog udara, neuroloških ili ortopedskih ozljeda.

Neurorehabilitacijom se potiče novo motoričko učenje koje pridonosi da zdravi dio mozga ili ledne moždine preuzme funkciju oštećenog dijela. Terapije su intenzivne i motivirajuće i, što je jako važno, omogućuju preciznu mjerljivost

DARKO TOMAŠ/HANZA MEDIA

Nakon tri mjeseca terapije Gabrijela nije više ovisna o tudioj pomoći

Možani je udar 41-godišnjoj nastavnikici ostavio mnoge posljedice, a uz pomoć suvremene terapije koju su joj darovali Doktor u kući i Arithera, oporavila se

Otkako je dostupna u Hrvatskoj, mnogi pacijenti koji su pretrpjeli moždani udar, traumatske ozljede mozga ili ozljede gornjih i donjih ekstremiteta te oboljeli od multiple skleroze, mišićne distrofije i cerebralne paralize postigli su odličan oporavak kombinacijom konvencionalne fizioterapije s robotskom neurorehabilitacijom.

To, naime, dokazano daje najbolje moguće rezultate. Neurorehabilitacijom se inducira neuroplastičnost mozga i primjena naučenih pokreta moraju biti svakodnevna Gabrijelina obveza.

GOVORNE VJEŽBE - Vraćamo se kući s manje straha i puno, puno optimističniji. U početku se Gabrijela bojala svega, od dolaska kući, komunikacije, pokušaja hodanja, bila je slaba i potpuno nemocna. Danas je sasvim drugačija. Polako ulazimo u svakodnevnu rutinu, započet ćemo s intenzivnim govornim vježbama u Slavonskom Brodu, vježbamo kod kuće čitati naglas, prepričavati, ponavljati knjige iz škole, sve razumije, ali ponekad, ovisno o danu, kao da joj je hrvatski strani jezik, nedostaje joj prvo slovo ili ne može izgovoriti riječ. Na desnoj ruci palac i mali prst može ispružiti, a tri u sredini još ne mogu u ekstenziju, na nastaviti čemo vrijedno vježbati - kaže Predrag.

- Polako prihvaćam svoje stanje, ima još puno stvari koje ne mo-

gu, ali isto tako puno je stvari koje mogu. Nije mi ništa naporno, motivirana sam da uspijem u potpunom oporavku - kaže Gabrijela, ne skrivajući da jedva čeka mirnije razdoblje u kući, jer je tek sada, nakon moždanog udara, dulje vrijeme obitelji i 9-godišnjim sinom Vanjom. Još ne razmišljaju o planovima, kažu, korak po korak.

- U prvi tren samo misliš da ostanje živa, ne misliš ni to što te čeka. Borba je non-stop, jako puno treba vježbati da se oporavi - kaže Predrag. No mirne duše može je sada ostaviti samu, Gabrijela se može obući, obaviti sve oko svoje higijene, uzeti jelo... Obitelj se vraća u rutinu. Vanja je školarac, Predrag ima privatni biznis, s njima živi i Predragov tata, a Gabrijelinu su roditelji u blizini. Oni su se izmjenjivali s Predragom uz Gabrijelu tijekom rehabilitacije u Specijalnoj bolnici Arithera. Fizioterapeut Valentin Slogar, voditelj procesa liječenja, kaže da je krajem veljače, kada je došla u Arithera u pratnji supruga, Gabrijela bila ovisna o njegovoj pomoći, hodala je otežano, nesigurno i uz potreban nadzor druge osobe. Desna ruka bila je slaba, šaka bez potkrepa i funkcije. Nakon intenzivne robotske neurorehabilitacije od 12 tijedana, koja se na dnevnoj bazi sastojala od nekoliko individualnih fizioterapija po Bobath i PNF konceptu i robotske terapije na sofisticiranim uredajima, Gabrijela je ponovno samostalna.

Za pacijente koji su imali moždani udar bitno je što prije započeti s neurorehabilitacijom, praktički odmah nakon stabilizacije vitalnih funkcija i parametara. Pacijenti koji ranije započinje neurorehabilitaciju, konvencionalnu uključujući i robotiku po individualno prilagođenom, personaliziranom programu imaju bolju prognozu, veću mogućnost potpunog i trajnog izlječenja.

Bitan je timski rad, suradnja liječnika određenih specijalnosti i fizioterapeuta koji primjenjujući specifične kineziterapijske tehnike, uz znanja potrebna za provođenje robotike, proces rehabilitacije optimiziraju i skraćuju. Terapijski učinci su brži, praktički

Ništa mi nije teško, motivirana sam da uspijem u potpunom oporavku, kaže nam Gabrijela Paležnica

DARKO TOMAŠ/HANZA MEDIA

Gabrijela i suprug Predrag, koji joj je uz roditelje velika podrška tijekom oporavka

U Arithera smo od ove godine uveli novu granu fizioterapije - robotsku neurorehabilitaciju. Ona je standard na zapadu pa se nadamo da će to i kod nas postati, ističe Arijana Hegediš Došen

RAVNATELJICA ARIJANA HEGEDIŠ DOŠEN:

Roboti povećavaju učinke rehabilitacije i vraćaju pokret

Zbog porasta broja oboljelih od moždanog udara, od traumatskih ozljeda mozga i ozljeda ledne moždine kod kojih je izražen gubitak pokreta i motoričkih funkcija, u Arithera smo od ove godine uveli novu granu fizioterapije - robotsku neurorehabilitaciju. Svoj jedinstveni koncept konvencionalne terapije nadopunili smo sofistificiranim tehnološkim rješenjima koja se sastoje od robotskih, senzornih i računalno potpomognutih uređaja koji povećavaju i pojačavaju učinke rehabilitacije. Radi se o robotima kojima je cilj ubrzati i posjeći rehabilitaciju i vratiti pokret kod pacijenata koji su ga izgubili. Ovakva neurorehabilitacija uvriježila se kao standard u zemljama zapadne Europe pa se nadamo da će to i kod nas postati - kaže Arijana Hegediš Došen, ravnateljica SB Arithera. ■

EDUKACIJA
Akcija "Oživi me"

« Zaklada Hrvatska kuća srca, Studentska udruga StEPP i zagrebački Gradski ured za zdravstvo organiziraju edukaciju građana o postupcima oživljavanja u subotu, 2. lipnja, od 10 do 13 sati na Cvjetnom trgu u sklopu javnozdravstvene akcije "Oživi me" i u povodu Dana Grada Zagreba. U Hrvatskoj svaki sat jedna osoba umre od iznenadnog srčanog zastaja. Rana reanimacija i neodgovara defibrilacija u roku jedne do dvije minute pokazala se učinkovitom mjerom s visokim postotkom preživljavanja, a spašavanje života u ovom slučaju obavljaju laici prije dolaska Hitne pomoći. Cilj kampanje "Oživi me" je da što više građana nauči osnove pružanja prve pomoći. ■